

БОРИС СЕРГІЙОВИЧ ДРАЧ

2 липня 2009 р. після тяжкої хвороби на 72 році пішов з життя Борис Сергійович Драч — визначний вчений, який зробив вагомий внесок у розвиток сучасної органічної хімії.

Народився Борис Сергійович 26 лютого 1938 р. в с. Попівка Карлівського району на Полтавщині. В 1954 р. вступив до Львівського державного університету, у якому після закінчення працював до 1961 р. на кафедрі органічної хімії. В 1961-1964 рр. навчався в аспірантурі Інституту органічної хімії (ІОХ) АН УРСР, а в 1965 р. успішно захистив кандидатську дисертацію на тему “Взаємодія аліфатичних амінів та α -амінокислот з п'ятихлористим фосфором”. Протягом 1967-1969 рр. працював старшим викладачем кафедри мономерів і полімерів Київського державного університету ім. Тараса Шевченка, а потім повернувся в Інститут органічної хімії на посаду старшого наукового співробітника відділу фосфорорганічних сполук.

Докторською дисертацією Б.С.Драча “N- α -Хлоралкіламіди та їх похідні”, яку він успішно захистив у 1979 р., було закладено основи нового наукового напрямку — хімії поліфункціональних азотовмісних реагентів. Цей напрям протягом 30 років успішно розвивався Борисом Сергійовичем та його численними учнями, а досягнуті результати суттєво розширили можливості тонкого органічного синтезу.

З 1986 р. Борис Сергійович очолював відділ хімії піримідинових основ Відділення біоорганічної хімії ІОХ АН УРСР, який у 1989 р. було реорганізовано у відділ хімії біоактивних азотовмісних гетероциклічних основ Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України.

Б.С.Драч — визнаний спеціаліст у галузі органічної, біоорганічної хімії та хімії елементоорганічних сполук. Він уперше розробив зручні і доступні методи одержання цілого ряду нових азото-, фосфоро- та сірковмісних реагентів, які виявилися незамінними в синтезах невідомих раніше гетероциклічних сполук із високою біологічною активністю, обґрунтував концепцію фосфонієвих синтезів гетероциклічних сполук і знайшов зручні способи препаративного отримання функціональних похідних різноманітних гетероциклічних систем.

Борисові Сергійовичу були притаманні широта наукових інтересів, глибока ерудиція, вміння знаходити оригінальні напрями досліджень і нові методологічні підходи. Він першим в Україні розпочав систематичне вивчення амідоалкілюючих засобів і розробив оригінальні методи їх використання в тонкому органічному синтезі. Ці методи високо оцінені науковцями Росії, Великобританії, Німеччини, США та інших країн.

Під керівництвом вченого розроблено технології одержання низки практично важливих речовин — замінників цукру для хворих на діабет, кардіопрепаратів нового покоління, регуляторів росту злакових культур. Серед синтезованих Б.С.Драчем і його учнями сполук знайдено високоактивні інсектициди, бактерициди та фунгіциди.

Б.С.Драчем створено наукову школу, результати діяльності якої збагатили хімічну науку, широко відомі міжнародній науковій спільноті і використовуються в ряді наукових проєктів і розробок, у тому числі і тих, які фінансуються українськими та міжнародними науковими фондами. Нові знання, здобуті Б.С.Драчем, опубліковані більш як в 350 наукових працях, 3 монографіях, 14 авторських свідоцтвах про винаходи.

Фундаментальні наукові дослідження Борис Сергійович органічно поєднував з педагогічною і науково-організаційною діяльністю. Він старанно відбирав здібну молодь, дбайливо виховував молоду наукову зміну. Серед його учнів — 4 доктори і понад 20 кандидатів хімічних наук; дисертанти, роботи яких він рецензував, з вдячністю згадують його жорстку, але доброзичливу вимогливість. У 2008 р. Б.С.Драча нагороджено відзнакою НАН України “За підготовку наукової зміни”.

Крім наукової та педагогічної діяльності Б.С.Драч брав участь у роботі численних учених та експертних рад, редколегій наукових видань, термінологічної комісії НАН України з хімії, а також знаходив час для поезії, пісні, художньої фотографії. Завдяки зусиллям Бориса Сергійовича вперше було видано чудові вірші поета І.Зінченка, опубліковано кілька збірок пісень Трускавецького народного хору, створено унікальні фотопейзажі, які нагадують колегам і друзям про свого творця.

Борис Сергійович прожив недовге, але надзвичайно насичене життя, і світла пам'ять про нього — талановитого ученого, організатора науки, учителя, чуйної, доброї та принципової людини назавжди збережеться в серцях його учнів, колег і друзів.